

דברי ראש הממשלה מר ל. אשכול בסיום קורסים
של המחלקה לשיחוף בינלאומי - ירושלים, בית-אלישבע, יום
ג' ט' באב תשכ"ג 30.7.1963 (נוסח סופי - מועתק מעל גבי
סרט מוקלט)

אורחים נכבדים, ידידי המשתלמים, גבירותי ורבותי.

אני שמח שנפל בחלקי היום להביא את ברכת הממשלה, את ברכת עם ישראל
למאורע הזה של סכס סיום הקורסים, על תפקיד הקואופרציה בחברה המתפתחת,
ועל הכנון הקלאי לפיתוח אזורי. ואקדם בברכה חמה את שר החינוך של
אוגנדה ואת הנציגים של שני ארגונים אזוריים שמיזגים ארצותיהם וכן
ידידים, אורחים נכבדים, חברי אס הפרלמנטים בלונדון שבאו לעמוד מקרוב
על הנעשה אצלנו וכן לחברי פרלמנט מהודו ומצ'יילון. זה באמת כינוס
מכובד מאד. בקורסים אלה, שעכשיו אנחנו חוגגים את סיומם, השתתפו נציגי
ארצות ידידותיות משתי יבשות שונות. שונות באופיין ושונות בבעיותיהן.
והנה הן נפגשים עכשיו בצל קורתנו, ירושלים, את עבודתם הם עשו בארץ
כולה ועכשיו כולנו נפגשים כאן, בירושלים, בירת ישראל. כאן הם רכשו
במשותף ידע ומחפשים יחד אתנו פתרונות לבעיות אשר קשורות בפיתוח הארצות
שלם ושלנו. ואני שמח במיוחד גם לציין את העובדה שהשתתפו בקורסים אלה
משתלמים מארצות שבחלקם לא אירחנו אותם עד כה במסגרת פעולתנו, ואני
רוצה להביע תקווה ששיתוף פעולה זה, שהפעולה הרחב ושיתוף הפעולה יורחב
ויענה על מטרות הקידום של כולם. רבותי, אנו חיים בעולם של שינויים, של
חליפות וחמורות, בתקופה מהפכנית, בתקופה של הישגים מפליאיים. ההישגים
המדעיים והטכניים אליהם הגיעה האנושות, תורמים ללא ספק להשגת מטרות
בעלות, משמשים מנוף להעלאה רמת חיים, לפיתוח א' הקלאי, לחינוך, לבריאות,
להרחבת אמצעי הקשר ולשיפור השירותים הסוציאליים, החברותיים השונים.
הישגים אלה יוכלו להיות נחלת האנושות כולה, אם יהיו מושחתים על ידידות,
על רצון טוב, ועל אחוות עמים. בהפגשנו כאן בעבודה ועכשיו בטכס, יורשה
לי להגיד כמה פליים, כמה משפטים על עצמנו ואומר דבר שידוע, שעם עתיק
אנחנו, עם עתיק שבמשך דורות הוא עצמו סבל מרדיפות ומשנאה ולא מצא המפד
אוזן קשבת לסבלותיו ולבעיותיו. אולם עמנו ניהן בזכרון טוב. סיגלנו
לעצמנו תכונה זאת במשך אלפי שנים של תולדותינו ונדודינו ברחבי העולם.
זוכרים אנו, בעזרת הזכרון הזה שסיגלנו לעצמנו, תעלולי אויבים, אבל גם
זוכרים אנו היטב ושמהים לזכור במיוחד את סיועם של ידידים, יחידים ועמים,

והנה ארצות אמריקה הלטינית עמדו לימינינו בהיותנו מוקפים בטבעת או בטבעות של איבה, ובימים שגורל עתידנו היה נתון בכף המאזניים, במשך חמש שנות קיום מדינתנו העצמאית מלווה אותנו ההרגשה שעלינו להכיר תודה לידידים אלה. והנה עכשיו, ארצות אמריקה הלטינית, אשר אנשיהם ואישיהם היו פה והם עכשיו אתנו, ארצות אלה עומדות בפני בעיות קשות, מסובכות בשטח חברתי, הכלכלי והתרבותי, ומשתדלות למצוא לעצמן פתרונות, פעילים ומהירים. אנו, שעם כל הענווה אשר מצווה על כולנו ועלינו, אנו נוטים לחשוב שרכשנו במשך השנים מידה מסויימת של ידע ושל נסיון בשטחים שונים. בחקלאות, בהשקאה, באיגוד מקצועי, בקואופרציה, בפיתוח כפרי, ואולי עוד ימצאו, לא כל כך נעים לי, לציין את כל שרשרת ההישגים, מוטב שאחרים ידברו עליהם פעם, אבל מחובתנו, אנחנו חושבים שזה מחובתנו להתחלק עם מדינות אלה, עם מדינות צעירות והפעם עם מדינות אלה שדיברתי עליהם, להתחלק מנסיוננו שרכשנו. במגמה לסייע במידת יכולתנו, בחיפוש ובמציאת פתרון לחלק מהבעיות הדוחקות. והנה במגמה זו החלטנו גם להעניק מאות מילגות השתלמות לארצות שונות, ובכללן ארצות אמריקה הלטינית. וחייתי מבקש לא לשקול ולא למדוד רק במספר המאות אבל גם בהתחשב ביכולתנו בכלל ובמספרנו. אני מבין שבני אמריקה הלטינית בלבד ישתמשו ביותר ממאה מילגות. ועוד אני שמח לציין כי בימים אלה, אנו נמצאים בעיצומו של משא ומתן עם ארגון המדינות האמריקניות, האו.אי.אס. על המשך והרחבת ההסכם עמו והעמדת מילגות נוספות ולארגון השתלמויות נוספות. אבל רבותי, הקשרים בין ישראל והארצות הללו לא הצטמצמו רק בתחום הסכם זה. קיבלנו מחוץ למסגרת ההסכם עשרות משתלמים נוספים אלינו, הייתי אומר ממש לבחים שלנו. כמו כן שוגרו לאחרונה מומחים ישראלים למספר מדינות ביבשה הלטינו אמריקנית. וזכינו לחתום על הסכמים לשיתוף פעולה טכני עם מספר נכבד של ארצות באותה יבשה. ומתנהל משא ומתן עם מדינות נוספות. המומחים שלנו פעילים בעיקר בשטחים במיסויים. והזכרתי אחדים מהם כמו תכנון ופתוח כפרי ואזורי, חקלאות, חינוך נוער, חינוך מקצועי ועוד. אנו מקווים כי תנועה דו סטרית זו, זאה אומרת שאנשים מארצות אים אלינו, ללמוד אתנו, לחיות אתנו ולראות, ואנשים מאתנו הולכים לארצות להביא שמה את מעט הידע שיש לנו, כי תנועה דו סטרית זו של משתלמים ומומחים תרחב וחגדל. כמו כן גם תגדל תרומתנו לשיתוף פעולה והבנה הדדית ולהילופי

ידע בין עמים. זה הולך והופך אצלנו עוד מעט מהרגל לטבע. יש לנו צורך נפשי, יש לנו צורך נפשי לאחר מאות ואלפים של שנות נדודים ומבל ומצוקה. כאשר הגענו למחוז חפצנו ולהיות כאן במדינתנו העצמאית, יש לנו צורך נפשי לאצ להתחלק עם מדינות צעירות, עם מדינות מתחילות בדרגות שונות, והרשו לי רבותי, לפני סיום דברי, לציין בהזדמנות זאת את הארגון לשיחוף פעולה כלכלי ולפיתוח באירופה, את האו.אי.סי.די. שעשה ועושה רבות למכך שיקום ארצות אירופה לאחר מלחמת העולם השנייה, זה שנים שאנו מקיימים קשרי שיחוף פעולה הדוקים עם ארגון זה, כאשר נתבקשנו על ידו לארגון זה לראשונה, לארגון קורס לתכנון חקלאי ופיתוח אזורי בארץ, נענינו אז ברצון, גם כשבעצמנו חשבנו זה איזה "טרה נואבה" ונראה נרקוד אותה אולי בשבילנו. יש לצפות, בכל אופן אנחנו מצפים להרחיב את מעגל הידידות עם ארצות באירופה ובמזרח התיכון. גבירותי ורבותי, וידידים, שש מדינתנו מצומצם, אנשי ישראל יודעים את זאת, האורחים שבאו מרחוק ומקרוב במשך זמן היותם פה, אולי גם למדו ושמעו את זה מאתנו, הם גם שופעים מאתנו שאוצרות הטבע אינם מן המשפיעים ביותר, אם כי אנחנו מנסים למלאם על ידי האופטימיזם באמונה שלנו, שמה שלא גלינו עד עכשיו, עוד עתידים אנחנו לגלות, אבל מה שאנחנו יודעים עד עכשיו איננו מן הארצות המשופעות ביותר, אבל מותר לעצמנו להגיד את המחמאה הזאת שאנשינו מצוידים בנטיון מה, ואנחנו מאמינים שהם מצוידים ברצון טוב וברגשי ידידות ואחרים, ואנחנו אומרים לעצמנו מה שלא נתן לנו הטבע מן העושר העתידי שלו, או לפעמים אני מרשה לעצמי להגיד, מה שקופחנו על ידי הטבע, צריך האדם שלנו לתת, האדם שלנו צריך לתת לה כלכלה ישראלית לאדמחה, לבנינה, והוא גם צריך לתת מעצמו לקשירת קשרי אחווה וידידות למען להעניק ממה שיש לנו להתחלק עם עמים חדשים אחרים. אני מקווה שתרומתנו הצנועה תביא להרחבת האחוה של יסוד להתקדמות האנושות. כאשר אנחנו מתאפים בירושלים, קצת לא להגיע לאסוציאציות של דברים ומשפטים ונבואות אשר ניבאו לנו בעבר על החוק המופלא של ישראל, אסיים בפסוק של הנביא ישעיהו שנדמה לי ש הוא מתאים לרצוננו ולרוחנו של עבודה המשותפת ושל הרצון לפיתוח יותר אחווה ויותר ידידות, ואמר: איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק.

אבקש עכשיו את נציג הארגון לפתוח כלכלי של מדינות אירופה, לברך בשם ארגונו. אני מבקש את דוברי העברית להעזר בסבלנות, הנאומים בעברית מתורגמים סימולטנית לשפות המובנות כאן.

הודה רבה מר דיסוגלו, גם אנחנו תקווה כי שיתוף הפעולה בין ישראל וארגונכם ילך ויגבר, ונרגיש זה את זה בבית בעת שנבקר אצלנו וכאשר תמשיכו לבוא אלינו. ועתה תרשו לי לקרוא את נציג הקורס לקואופרציה המאורגן בשיתוף עם ארגון מדינות אמריקה, את מר סמיו פנה, עצמו